

7.2.2021

Neděle Sexagesimae

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží, dar a společenství Ducha svatého se všemi námi!
Amen. „Služte Hospodinu s bázní a jásejte s chvěním!“ Ž 2,11

Píseň 171 *Bud' Pánu čest*

Modlitba: Bože, přicházíš za námi z míst, o nichž nic nevíme. Jsi tu dříve, než jsme byli počati, dříve, než bylo cokoli z toho, co jest. S úctou k Tobě vzhlížíme s vědomím Tvé nezměrnosti. My nepatrní. Kriste, Pane náš, pro nás jsi podstoupil svou křížovou cestu. Jsi nám zjevením nezměrné Boží dobroty vůči nám. Pořád platné. Duchu svatý, ty nás ujišťuješ o tom, že Bůh se svého světa nevzdává a trvá na tom, co jasně vyslovil životem Kristovým: že nás přijímá, odpouští nám a chce nás podělit svou pravdou, láskou a nadějí. Děkujeme. Bože, chválíme tě, natahujeme k tobě své prázdné ruce, svá vyprahlá srdce. Amen.

Čtení: Jon 3

Píseň 614 *Vzdávám ti, Bože, chválu svou*

Text: L 17,1-10

Kázání: „Jsme jenom neužiteční služebníci“ – takhle si to máme říci na sklonku každého dne. Tohle Ježíš prikazuje svým učedníkům jako jejich učitel a mistr. Svým apoštolům jako jejich pán. Ježíš asi neabsolvoval žádný kurz pro manažery a vedoucí pracovníky o tom, jak motivovat své podřízené. Žádné ocenění od něho nemůžeme čekat. Žádné povzbuzení, pochvalu. Nenabízí ani žádnou možnost dočkat se odměny za mimořádné nasazení. A přitom jde o službu nesmírně náročnou. Žádá třeba ochotu k nekonečnému odpouštění. A jde o službu rizikovou. Můžeme skončit s mlýnským kamenem na krku v orlické přehradě... Jsem hluboce zklamán. Tohle jsem si nezasloužil. A je mi trapně tváří v tvář těm, kdo se třeba o Ježíše, o evangelium zajímají. Copak je tímhle mohu nadchnout, získat?

Trochu si tíhu těchto Ježíšových slov můžeme nadlehčit tím, že si připomeneme celé evangelium. Třeba, že Ježíš je Pánem, který je zároveň služebníkem. Svým učedníkům třeba umývá nohy. Je to symbolické jednání. Co asi znamená? Anebo sledujeme tu Ježíšovu službu a vidíme, že on nevyhoví každému, nenechá se sebou orat, je svobodný vůči všelijakým mocipánům a náboženským autoritám. Komu vlastně slouží? A ta služba jeho učedníků je navázáním, pokračováním té jeho služby?

Ale teď už se nebudu vyhýbat tomu, co máme před sebou: „Není možné, aby nepřišly skandály“, říká Ježíš doslova. Tomu se nevyhneme, neubráníme. Ale vy, učedníci, si dejte pozor, protože skutečný průšvih je, když ten váš skandál strhne, srazí k zemi, zdeptá někoho nepatrného. Maličkému. Křehkému. Tedy: my si dejme pozor, každý z

nás na ten svůj skandál. A teď je otázka, co tím Ježíš myslí. Jaký skandál a jaký nepatrný (člověk)?

Ježíšovým poselstvím je odpuštění a milosrdenství. Podle Ježíše milosrdenství a odpuštění vyvěrají ze samé Boží podstaty, z Božího srdce, zasahují každého člověka a přemáhají lidský hřích, to jest vše, co člověka od Boha odděluje a vzdaluje. Skandální není hřích, ale skandální je, když ti, kdo jsou v Božích službách, ukazují sami mezi sebou i navenek nedostatek milosrdenství a neochotu odpouštět. Když z nich leze jen zbožné pohoršení, malicherné výtky a přesvědčení o vlastní bezúhonnosti. Nepatrní jsou ti, kdo si nejsou jistí sami sebou před Bohem, pochybují o sobě, zda mohou být přijati, zda mají nějakou důstojnost zakotvenou ještě jinde než v lidském uznání a přitom nevědí, zda tu vůbec nějaký Bůh je, o kterého by se mohli opřít. Člověk – ať už v církvi nebo mimo církve - ví nebo tuší, že se někde něčím podstatným minul, je vedle, nějak touží to napravit, dát do pořádku, často neví jak. Skandální je přibouchnout mu dveře před nosem, nastavit nohu, podrazit ho tím, že se před ním neotevře velikost a krása milosrdenství a odpuštění. Nevím, kolik takových nepatrných kolem nás a v naší blízkosti je, ale i kdyby byl jediný, neseme za něho odpovědnost. Mlýnský kámen na krku toho, kdo zavírá nepatrným cestu k Božímu milosrdenství, to není návod k výkonu trestu, nýbrž vyjevení skutečných důsledků takové nedbalosti. Docela bez nadsázky, kamenné srdce tíží víc než mlýnský kámen.

A tak jsou učedníci, apoštolové neboli vyslanci voláni do služby Boží, jejíž hlavní náplní (orat, pást a obsluhovat!) je milosrdné velkorysé odpouštění. Možná, že se mnohým z nás teď vybaví skandály spojené se sexuálním zneužíváním v církvi. Mohlo by se zdát, že je církevní představitelé provinilcům velkoryse odpouštěli – jenže to by bylo matení pojmů. Co se dělo, nebylo odpouštění, nýbrž přikrývání nepravostí, vůči obětem nemilosrdné, bez špetky empatie.

Takže k tomu provinění a odpouštění je třeba něco povědět: „Když tvůj bratr zhřeší, pokárej ho, a bude-li toho litovat, odpusť mu.“ Je to celý proces – kárat (promluvit si), litovat, odpustit. Je to skutečná práce. Najednou se tu mluví o bratru. Rozumím tomu tak, že se Ježíš obrací na společenství svým učedníků a apoštolů. Přinejmenším část jejich služby navenek, jejich svědectví pro nepatrné spočívá v tom, jak se chovají k sobě navzájem. Jak se k sobě chováme. Tušíme, že to nebude jednostranné, že tu nejsou jedni, kteří se stále proviňují, a druzí, kteří stále jen odpouštějí. Že v každém lidském společenství se vzájemně stýkáme i potýkáme, dotýkáme jeden druhého v dobrém i ve zlém. Je zvláštní, že mám někdy dojem, jako bychom právě v církvi měli větší problém než kdekoli jinde s každou z těchto fází: kárat, litovat, odpustit. Anebo, jak písničkářka Radůza zpívá civilním slovníkem: přiznat, oplakat, zapomenout.

Není divu, že apoštolové žádají svého Pána, aby je k té těžké práci vybavil: „Dej nám více víry!“ Jak ale rozumět tomu, co jim na to Ježíš odpoví, s tou moruší vytrženou z kořenů? Dá jim více víry nebo nedá? Mají víru nebo nemají? Mám dojem, že

apoštolové žádají o víru jako svou sílu, moc, kterou by měli k dispozici. Chci více síly, abych dokázal přemoci své demony? Neubližovat, dokázat odpouštět? Jakkoli je to pochopitelné, Ježíš odmítá. Víra není a nemůže být „naše“. Víra je Boží. Je to důvěra, spolehnutí na někoho jiného. Ne na vlastní síly. Víra může být darována, ale přichází shůry vždy nanovo. Jako denní chléb. Víra se denně obnovuje, nanovo v pokoře obrací k Pánu. Zvláště v souvislosti s tím procesem odpouštění je to důležité. Neodpouštíme ze své síly, ze síly své víry. Neodpouštíme s tím, že dáváme svému bratru, své sestře najevo svou převahu, svou velikou víru.

Takhle rozumím i tomu, proč zrovna tady Ježíš mluví o neužitečném služebníku. Právě ten, kdo odpouští, dostává se do pokušení, že si z toho bude dělat zvláštní zásluhu. Jako by tím přinášel nějakou oběť, pro kterou si zaslouží odměnu, uznání, zvláštní zacházení. Kdo se začne považovat za zdatného v odpouštění, žádá si pro sebe více vlivu a vážnosti ve společenství věřících. Od toho je třeba se osvobodit. Jakkoli se nám zdá, že nás odpouštění stojí značné úsilí, že konáme něco velikého, nechme to být jako to nejpřirozenější, co nezasluhuje zvláštní pozornosti. Je spousta věcí, pro které můžeme sklízet uznání a pochvalu – ten, kdo navštěvuje vězně, ošetřuje nemocné, vyučuje, povzbuzuje, potěšuje, ano. Ale odpouštění vyvěrá z Božího srdce, zaplavuje nás, přetéká a my ho jen posíláme dál.

Nechme na našem Pánu, Ježíši samém, kdy a jestli vůbec zrovna nám poví: „Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce.“ Amen.

Píseň 645 Ačkoli podstatou rovný byl Bohu

Ohlášky, sbírka

Přímluvná modlitba: Když se nám nedostává sil, když ubývá naděje, nerezignujeme, modlíme se. Voláme o pomoc, prosíme, přimlouváme se: Pane, smiluj se nad svým stvořením. Prosíme za nemocné. Za tatínka našeho bratra Radka. Za faráře Sama. Za rodinu Keprtovu. Za další, jejichž jména teď vyslovujeme jen ve svých srdcích... Prosíme za ty, kdo ztratili své blízké. Ať už smrtí nebo neporozuměním a rozdělením. Prosíme za ty, kdo ve svých nejužších společenstvích, v manželství, rodině, v církvi zažívají zradu a osamělost. Za ty, kdo nemají zastání, oporu v žádném člověku. Prosíme za ty, kdo jsou uvězněni ve svých křivdách, kdo jsou zaslepeni svým hněvem. Prosíme za ty, kdo se bojí. Bojí se svobodně se projevit, bojí se žádat spravedlnost, nápravu, omluvu. Prosíme, Pane, chraň nepatrné, nasýt hladové, upevni zoufalé, dej se poznat všem, kdo tě potřebují. Otče náš...

Poslání: 1 J 1,5 – 2,6

Požehnání

Píseň 489 Tvé požehnání